

Bredaryds kyrka

57.1739, 13.7364

Det finns en koppling mellan kyrkan i Bredaryd och Stortinget i Oslo. Båda byggnaderna är nämligen ritade av arkitekt Emil Viktor Langlet vid Överintendentsämbetet, som även gjort sig känd för att ta ritat ett antal centralkyrkor. Så dock inte här i Bredaryd där han lät ta fram ritningar till en mer traditionell kyrka. Han gjorde det dock ganska lätt för sig. Efter önskan från församlingen kopierade han ritningarna till Voxtorps kyrka utanför Värnamo.

Kyrkan hade en föregångare som var byggd i sten, och som sannolikt var från medeltiden. Denna äldre kyrka byggdes ut så sent som i början av 1700-talet. Men i och med att befolkningen växte blev kyrkan för liten, och i mitten av 1800-talet ansåg kyrkoherden att man skulle bygga en ny kyrka.

1860 lades grundstenen och tre år senare revs den gamla kyrkan. Den nya stod helt klar 1864.

Murarmästare var Elias Petterson, Sandhult, och snickarmästare Bengt Andersson, Villstad.

En kännare av kyrkobyggnader kan förledas att tro att Bredaryds kyrka är något äldre än den verkliga är. Kyrka är byggd i en stil som kallas empire, och som var populär under första halvan av 1800-talet, alltså innan kyrkan byggdes, men empiretidens strama kyrkoideal var fortsatt populär i bygden, trots att den i övriga landet blivit omodern.

Ovan den västra porten sitter en stenplatta med förgylld inskription inmurad som berättar om kyrkans uppförande.

Och på sydvästra gaveln till långhuset finns en inmurad gravsten med en avbildning föreställande Arvid Månsson Stierna, död 1616, och hans hustru Karin Nilsdotter Ribbing.

Interiören präglas av byggnadstidens ljusa och strama ideal. En stor del av inredningen är från byggnadstiden, bland annat den slutna bänkinredningen.

När altartavlan som målades 1894 av konstnären Ludvig Frid, föreställande Kristi himmelfärd, kom på plats ersatte den ett träkors med törnekorna och mantel.

Den gamla kyrkans altaruppsats från början av 1700-talet finns numera placerad på norra väggen.

Även den gamla predikstolen finns bevarad och går att se i tornkammaren en trappa upp från vapenhuset. Den predikstol som nu är i bruk är från när kyrkan byggdes.

Dopfunten är från tidig medeltid och är försedd med romanska ringkedjor, men foten är betydligt nyare. Dopfatet i mässing är från 1940.

Också triumfkrucifixet som är placerat på kyrkans södra vägg är från medeltiden och dateras till 1200-talet.

Den nuvarande orgeln med 20 stämmor byggdes i början av 1950-talet av den danske orgelbyggaren Troel Krohn, men innehåller delar av en orgel från 1870-talet. Bland annat är orgelfasaden från denna första orgel.

Kororgeln som är byggd av Ingvar Johansson från Långaryd, tillkom i samband med en renovering 1979-80, då kyrkan även fick sin nuvarande blågrå färgsättning.

Källor:

Webb: Riksantikvarieämbetets bebyggelseregister.

Folder: "Bredaryds kyrka - en kort vägledning". Alf Fors.

Pdf: "Bredaryds kyrka. Byggnadsvårdsrapport". Britt-Marie Börjesgård. Jönköpings Läns Museum 2013.